

מכתבים

העיראקי, כפי שהוא תואר על לוחות-אבן עתיקים, לא יחשוב שהוא האדם היחיד בארץ הקורא ירחונים ארכיאולוגיים אמריקאיים, אני מבקש להעמיד דברים על ריוקם:

כארכיאולוג במיקצועי אני מקפיד לעיין בירחון ביבליקאל ארכיאולוגי (ארכיאולוגיה תנ"כית), ואכן קראתי שם על דבר פיענוחו של החוקר ז'אן בוטרו. אבל מה שמרטיג סייג שכתב להזכיר זה, כי קיימת גם ריעה שהלוחות בכתב-היתדות אינם מכילים מתכונים למעדני-בשר, אלא דווקא נוסחות לייצור תרופות (ואולי למי שהיה אוכל את אותו צליה-עלים האכרי-בבלי-עיראקי).

(המשך מעמוד 3)

ג'ורג' בראון המנוח הטיח בפניה של גולדה מאיר שהיא בסך הכל יהודיה מרוסיה (שבאה לארץ דרך אמריקה) וגמר עם זה, אבל לפחות למלך אחד העניין הציק הרבה יותר.

לפי זיכרונותיה של גולדה היה זה פייסל מלך ערב, שניסה פעם לשכנע את הנרי קסינג'ר, כי היהודים הם שהקימו את התנועה הקומוניסטית, כדי לכבוש את העולם. וההוכחה הכי טובה לכך: גולדה מאיר. היא הרי נולדה בקייב. ומכאן, פסק המלך: קייב — רוסיה, רוסיה — קומוניזם. והרי הנוסחה בשיא פשוטות.

ירמיהו בן, רמת-גן

פינת דויד רמז

אליעזר בן-יהודה לא היה היחיד. כל שבוע גורמת לי רניאלה שמי הנאה מחדש, בפנינת בן-יהודה שלה. אפילו שכמה מהמילים שהיא ממטירה עלינו, בחסדי האקדמיה, הן משונות למדי, כגון מרקוק (העולם הזה 12.6) לביסקוויט.

אבל יש לי בעיה עם הפינה הזאת. כבודו של אליעזר בן-יהודה במקומו מונח, אבל האם הוא מחדש-המילים היחיד כלשון העברית? מה, למי של, על דויד רמז?

האם ידעתם שרמז, שרה-חבורה הראשון (ולאחר מכן גם שרה-חנינוך), אביו של מי שהיה מפקד חיל-האוויר וסבו של אחד מעורכי קול-

כל אחד והשיטה שלו

אריה קוצר המנוח השתחרר ממעצרו בעקבות שביתת-רעב (העולם הזה 12.6).

רק כדי להזכיר נשכחות. אמנם אריה קוצר המנוח שוחרר אחרי רצח ברנרד, כששבת שביתת-רעב. אבל עציר אחר, ראש לח"י, נתן יליד-מור, השתחרר בצורה יותר מקורית. כאשר נערכו באותם ימים הבחירות לכנסת הראשונה, הועמד יליד-מור בראש אחת הרשימות שהתמודדו בבחירות, רשימת הלוחמים (לוחמי חירות ישראל — לח"י) ומשואת זכתה במקום אחד בכנסת, שוחרר יליד-מור ממעצרו, שעבר

גולדה מאיר וג'ורג' בראון
להוולד בקייב ולכבוש את העולם

ישראל, הירבה לחדש מילים? לזכותו עומדות, בין השאר, דפפור, תמרור, ותק. כך שפינת בן-יהודה זה אולי מוגזם: פינת דויד רמז לא כליך מצלצל ולכן, כהתחשב בהברקות כמו המרקוק הנ"ל, הרשו לי להציע הצעה: פינת הפנינים.

אספים ריבוקין, רחובות

לולב זה זונה

נמאס כבר מהגימטריות.

די. מספיק. גם אתם כבר נהייתם כמו כל העיתונים — מי רצח את חיים ארלוזורוב? (1269) — לאלוהים פתרונים (1269). אז קודם כל, שם הולל היה ארלוזורוב, וזה כבר מקלקל את כל חישובי הגימטריה, אלא אם כן כותבים מי רצח את חיים ארלוזורוב (1275), ולאלוהים פתרונים (1275).

אבל כל זה שטויות. אפשר להרכיב מילים ולהרכיב גימטריות אינסוף. אז זה אומר משהו זה מרמז על משהו? זה סתם צירוף-מיקרים. יכולתי, למשל, להודיע לכם על גילוי הגדול — לולב (בגימטריה 68) שווה בדיוק בדיוק זונה (68). מה המסקנה?

אני אגיד לכם מה המסקנה. לעשות בדיוק מה שאתם אכן עשיתם (העולם הזה 12.6): לשים את הגימטריה במדור העולם הבא. ואיך שאתם רוצים. עם מ"מ קמזוה או עם מ"מ סגולה.

גרשון לוי, גבעתיים

תרופות עיראקיות

האם אבות העדה הבבלית באמת היו אשפיי-מיטבח (העולם הזה 12.6)? כדי שאורי סייג, שכתב על מיכרר המיטבח

העולם הזה: שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3. תאריך: 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך-מישנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שנין ♦ עורך כיתוב: גיורא נוימ ♦ צלמי מערכת: ציון צפריר, ענת סרגוסטי ♦ עורך דפוס: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם ביטון ♦ מחלקת המודיעין: רפי זכריני ♦ המו"ל: "העולם הזה" בע"מ ♦ הדפסה: "הדפוס החדש" בע"מ, תל-אביב ♦ הסצה: ג'ד" בע"מ, תל-אביב

קו יא יי.

פרט אחד שפורסם בהעולם הזה לא הופך עד היום. כעבור שנה וחצי.

החקירה נמשכת

עד מתי תימשך הישעוריה הזאת? החודש מלאו שנה ורבע לרצח שני חוטפי האוטובוס בקו אשקלון. אבל החקירה נמשכת. הרצח נוצע בנוכחותם, או בקירבתם של תריסר מראשי המדינה. זה"ל ושרות-הביטחון. כל אלה מסרו מזמן את עדויותיהם. אבל החקירה נמשכת. הפשע תועד וצולם עליידי כמה עיתונאים, וכיניהם כתבת העולם הזה. גם אלה העידו מזמן. אבל החקירה נמשכת.

החשד מצטמצם בסופו של דבר לקומץ אני שים שחקרו את החוטפים — כיניהם תתאלוף איציק מרדכי, היחיד ששמו פורסם, ואנשי שרות-הביטחון. מי שאינו אשם, וכאי שהדברים יפורסמו ברכים, כדי להיטהר מן החשד. האשמים צריכים לעמוד לדין. אבל שום דבר אינו קורה. החקירה נמשכת.

החקירה היא בידי פרקליט-המדינה, במישרו של היועץ המישפטי לממשלה. נגר מישר זה מופעלים כיום לחצים פוליטיים רבים מכיוונים שונים. צריך להיות לו עניין בכך שתדמיתו לא תיפגע, וכי הצדק ייעשה וגם ייראה.

אבל החקירה נמשכת. העולם הזה לא יוניה את הפרשה, וכל תהיה לאיש האשליה, כי נניח לה להישכח במרוצת הזמן. שאלנו השבוע את מישר-המישפטים: וקיבלנו בפעם המיידית-כמה את התשובה: החקירה נמשכת.

פרשת

הסייר הירוק

אין זה מיקרה בודד. זוהי שיטה. מה שקרה לחקירת הורגיהם של חוטפי האוטובוס, קרה לחקירת מפקד הסיירת הירוקה, אשר ירה בברווי בשרה-בוקר. החקירה נמשכת. אילו היה בברווי יורה במפקד הסיירת הירוקה, היה לוודומנים כלהלן: שעה לתפסתו, יומיים לחקירתו, להוראתו ולשיחור המצולם של המעשה: שבועיים למישפט, חודש לשלי חתו למאסר של 18 שנים כעון נסיון לרצח. מכיוון שקרה ההיפך, ומפקד הסיירת הירוקה — אירגון-טרור, הפועל מטעם המדינה נגד הערבים בכלל, והברווים בפרט — ירה בברווי, לוודומנים שונה לגמרי. החקירה נמשכת. האיש, אלון גלילי, ירה בברווי מפני שחשד שבא לגנוב. בברווי נפצע קשה. החקירה התנהלה כעצלתית. גלילי שוחרר מייד בערבות. למה לא? הרי זה לא ערבי אשר ירה ביהודי, אלא להיפך. אחרי חקירה ארוכה מאוד וממושכת מאוד, הועבר התיק לפרקליטות המחוז. עכשיו החליט פרקליט-המחוז להחזיר את התיק למיש"ט, מפני שחסרים בו פרטים אלמנטריים. המישטרה תחקור, ובעוד כמה חודשים תחזיר את התיק לפרקליטות. הפרקליטות... בקיצור, החקירה נמשכת.

העולם הזה

מותר לעיתונאי אריה אבנרי, הביוגראף שנבחר עליידי יעקב לוינסון עצמו, כדי להנ" ציחו, לתאר את גיבורו כאוות נפשו — כקדוש מעונה, כענק-הדור, או כקורבן של קשר זרני. לוינסון היה אדם מרתק ורבי-צדדי, ולכל אחד מותר להרגיש צד אחד ולהעלים את השאר.

אולם אם רוצה אריה אבנרי שמישהו יתייחס לדבריו ברצינות, מוטב שלא יכתוב שטויות.

למשל: "...התפוצצות הפרשה בהעולם הזה, בסדרה שהחלה ב-11 בינואר 1984, חודש וחצי לפני ההתאבדות. מה היה בפידוס בהעולם הזה? כמעט כלום. מי שלא מצוי בתחום הבנקאי לא הבין במה המדובר. מי שמצוי בנושא הבין שאין שום ממש בחומר שפורסם. הרבה מיסמכים חסויים, הרבה פרטים על פעולות בנקאיות מיסטריות, אך גם הרבה קש וגנבה. אך הרושם הכללי היה, שמישהו מסריח מן הפרשה, שמישהו עשה משהו לא אסתטי. זה הכל."

האומנם? זה הכל? יעקב לוינסון, ענק-הבנקאות, שליט כלייכול באימפריה כלכלית אדירה, נשאר חסרה-גנה מול "קש וגנבה"? מנהיג כביר זה. כפי שאריה אבנרי מתאר אותו, אינו מסוגל להסביר כמה פעולות בנקאיות שאין בהן ממש בגלל כמה מיסמכים חסרי-תוכן קמה המהומה הכלכלית הגדולה ביותר בתולדות המדינה. הופעלו מוסדות החקר רה, וביצע לוינסון בסוף את מעשהו הטראגי? נרמה לי שלתיאור כזה אכן מתאים הכינוי "קש וגנבה".

אשר לסידרת העולם הזה: היא תיארה במפורט כמה עסקות מרהימות, תוך הבאת כל המיסמכים החשובים. בין השאר: העברת המניות השולטות בחברת-דלק אדירה לידי חברה פרטית שבשליטת לוינסון. במחיר אפסי, בניית קומיס יונים חשאיים על עיסקת-ענק של רכישת אוטר בוסים: הקמת החברה האמריקאית של לוינסון, ועור ועוד.

קש וגנבה לוינסון עצמו לא חשב כך. הוא גם לא טען זאת בפגישות שלו עימי, שאריה אבנרי מתאר אותן. ועוד נקודה: אריה אבנרי מבטיח, מפי חנה זמר, תמיכה על כך שלא שאלנו את פי לוינסון לפני הפירסום הראשון, אלא אחריי בלבד.

יש לכך סיבה פשוטה. ידענו שאנחנו נכנסים למילחמה עם ענק כלכלי, שהצליח להשתק את הפרשה בכל כליה-היקשורת של ישראל. חששנו, נבדקו, מפני האמצעים שאותו יכול היה לוינסון לנקוט אילו ידע על החקירה. עליכן ניהלנו אותה בחשאיות יוצאת-דופן, עד לרגע הפירסום הראשון.

לא היינו זקוקים לתגובות עד לאותו רגע. כי הפירסום הראשון הכיל רק עובדות ממוסכות, המברכות בעד עצמן. למחרת הפירסום הזה, ולפני פירסום הפרק השני בסדרה, שמחנו להיענות להזמנה להיפגש עימי. ישבתי איתו במשך שעות ארוכות וניתנה לו ההזדמנות המלאה להסביר את העסקות התמוהות. לצערי — ואני משתמש במילה זו במלוא מובנה — לא הצליח להסביר, ולמעשה גם לא ניסה. לא היה מנוס מן המסקנה שלא היתה תשובה בפיו. ועוד פרט חשוב, הנעלם בערפל הנוכחי: אף

כלב טרנזיסטור

מאז ומתמיד התייחסו בארץ ברצינות תהומית לעובדות סטטיסטיות מצד אחד וב"קלילות חנינות להגדרות קולעות. מצד שני, דוגמות משני הסוגים, כפי שהובאו בגליון העולם הזה, אשר היו פיע השבוע לפני 25 שנה:

● הפרופסור ישעיהו ליביר ביין: "לפי הסטטיסטיקה, רק אחד מעשרת אלפים מת מהרדמה בשעת ניתוח. אבל לגבי המת, זה הרבה מאוד!"

● גבר-בן תל-אביב, אל הפהיה מקומית שעברה כריזינגוף עם כלב מינאטורי: "תראו עם איזה כלב היא הולכת! כחיי כלב-טרנזיסטור!"